

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca), 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77
Eg. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110
*
Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 július 1 Péntek

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 145 szám

5687 Tamuz 1

Hiába minden kormányintézkedés, a prefektu- sok saját hatáskörükben tovább terrorizálnak

Julius huszadikán összeül az új parlament

(Bucuresti, június 30. Az U. K. tudósítá-
tól.) Amikor Bratianu Jonel kormányalkításra
kapott megbízást, királyi dekrétum július 7-ére
irta ki a választásokat és július 27-ikére hívta
össze a törvényhozó testületeket. A „Dimineața”
most arról értesül, hogy az új parlament már
július 20-ikán, tehát az első királyi dekrétum-
ban megállapított időpont előtt ül össze. Az
ülésszaknak programja azonban csupán a man-
dátumok igazolására, a tisztikar megválasztá-
sára, a felirati vitára és egyetlen törvényjavas-
lat tárgyalására fog kiterjedni.

Az egyetlen törvényjavaslat, amelyet még
a nyári ülésszakon tárgyalni fognak, a CFR
autonómiájának visszaállításáról szóló javaslat
lesz. E javaslat megszavazására azért van szük-
ség, hogy egy külföldi kölcsön felvétele lehet-
ségessé váljon.

A jorgisták nagygyűlése

Tegnap Bukarestben Jorga nemzeti pártja
tartott nagygyűlést a Dacia termében. A gyű-
lésen résztvettek Jorga vezetésével a párt összes
vidéki tagozatainak elnökei. A gyűlés szónokai
hevesen támadták a liberális pártot, amely az
ország közgazdasági hálózatát teljesen monopoli-
zálni akarja.

A gyűlés szónokai közül többen foglalkoz-
tak a január 4-iki aktussal, amelynek revízióját
kérték. Jorga azonban nem beszélt erről a
kérdésről, csupán általános problémákat érintett
exponéjában.

„Tanuljanak meg rettegni a zsidók”

Tegnap számunkban közöltük, hogy Mihályi
prefektus instillációs beszédében már takarodót
füjt és arra kérte a máramarosszigeti zsidókat,
hogy tekintsék a vasárnapi eseményeket meg
nem történtnek. Ugyanezen alkalommal a pre-
fektus fivére, Mihályi Péter, aki listavezetője
a liberális pártnak, már kevésbé szelíd hurokat
pengetett.

Ami vasárnap történt, — mondotta
Mihályi Péter — politikai szükség volt, hogy
a zsidók rettegni tanuljanak. Máramarosban
egyedül a liberálisok az urak és előttük minden
más szempontnak meg kell hajolnia.

Mihályi Péter a továbbiakban hangsúlyozta,
hogy dr. Klein Miksát eredetileg a lista har-
madik helyére akarták kandidálni Condruș Mi-
hály helyett, de végül is azért jelölték negye-
diknek, hogy a zsidók leviszágzhassanak. Sze-
rinte ugyanis három jelöltnek a megválasztása
teljesen biztos és éppen a negyediket kell a
zsidók szavazatai által behozni. Elismeri, hogy
az ellenpárt zsidó jelöltje nagyobb tekintély a
zsidóság előtt, mint a liberálisok zsidó jelöltjei,
ennek azonban nem ők és nem is a márama-
rosi zsidók az okai, mert dr. Kleint Fildermann
és a kormány jelölte ki a máramarosi
listára.

A jelenlevők a legnagyobb megdöbbenéssel
hallgatták Mihályi Péter beszédjét.

Tegnap a szomszédos falvakból csendörök
kíséretében számos zsidót hoztak be a szigeti
prefekturára, ahol megfelelő választási propa-
gandában részesítették őket. A falusi jegyzők
utasítást kaptak, hogy a szigetihez hasonló szig-
gorral járjanak el mindazon zsidók ellen, akik-
ben nem egészen biztosak, hogy a liberális
pártra fognak szavazni.

Tovább folyik a terror

A máramarosi választási kampányban egy-
általában nem enyhülnek az erőszakosságok.
Ezúttal a szociáldemokraták vannak soron.
Tegnapelőtt és tegnap a sziguranca és a rend-
őrség újra összefogatta azokat a munkásokat,
akik a benyújtott és elfogadott szociáldemokrata
listát mint ajánlók aláírták. Az összefogott
munkásokat véres talpakkal és kékrevert tagok-
kal bocsátották el a hatóság épületéből. Tegnap
felidéztek még azokat a munkaadókat is, akik-
nél a listát ajánló munkások alkalmazva van-
nak és felszólították őket arra, hogy a szociál-
demokrata munkásokat bocsássák el. Már három
ilyen elbocsátás meg is történt. A szociál-

demokrata lista-vezetőjét, dr. Böszörményi
Emilt a perceről-percre való zaklatással minden
igítációs munkában megakadályozták, úgy, hogy
kénytelen volt elhagyni a megye területét.

Négyszázmillió rendkívüli hitel az utolsó pillanatokban

Az Averescu-kormány pénzügyi gazdálko-
dása ellen a fővárosi lapok által indított kampány
még ma sem ért véget. Az eltávozott kormány
által uralmának utolsó óráiban nyitott „rend-
kívüli hitelek”, amelyeknek összege az egész,
1927. évi költségvetési fölösleget néhány óra
alatt felemészttette, ma is tég támadási felületet
nyújt a lapoknak, amelyek nap-nap után újabb
bizonyítékokat közölnek a közpénzek szomorúan
könnyelmű elherdálásáról. Averescu tábornok,
aki a pénzügyminiszteri tárcát is betöltötte
kormányában, „nem támadunk, csupán vissz-
vágunk” jelszó alatt hosszú cikksorozatban
szállt sikra kormányának igaza mellett.

Erre a cikksorozatra válaszképpen Stelian
Popescu igazságügyminiszter lapja, az „Univer-
sul” mai számában facsimilében közöl egy, az
Averescu-kormány által eszközölt „rendkívüli
hitelnyújtást.” A lefotografált dokumentum az
Averescu-kormány július 3-án (tehát 24 órával
bukása előtt) tartott minisztertanácsi jegyző-
könyvét adja vissza, amely 1365. szám alatt
471 millió 672 ezer lej rendkívüli hitelt nyit
meg a hadügyminisztériumnak katonai felszere-
lési tárgyak beszerzési céljára. A rendkívüli hitel
a jegyzőkönyv szerint 1. az 1927. évi költségvetési
feleslegből, 2. az 1928. évi költségvetésből és
3. az 1928. évi budget esetleges feleslegéből
nyer fedezést.

„Vajjon milyen felsőbb államérdek diktálta
az agonizáló Averescu-kormányt, hogy bu-
kása előtt néhány órával megszavazza a minisz-
tertanácson ezt a hitelt” — kérdi az „Univer-
sul”. A következőkben a lap megállapítja, hogy
a fentebbi hitelnyújtás a számviteli törvény
46. és 47. paragrafusainak flagrns megsértését
jelenteli. „Ezek ugyanis kimondják, hogy a mi-
niszterek nem költhetnek semmivel sem többet,
mint amennyit a számukra megszavazott hitel
engedélyez, ellenkező esetben a miniszteri fele-
lősségről szóló törvény paragrafusai alkalmazandó-
k rájuk. És az esetet csak súlyosítja az a
körülmény, — fejezi be cikkét a lap — hogy
a hitel fedezésére esetleges feleslegeket állít
fedezetül az Averescu-kormány, amely kompro-
mittálta az ország pénzügyeit és ezért sürgősen
távoznia kellett.” (Folytatás a 2-ik oldalon)

FÓRUM

„Alkotmányos titkok”

Alábbi cikket dr. Váradi Anré, az
Országos Magyar Párt alelnöke kül-
dötte be az Uj Keletnek.

Az Uj Kelet legutóbbi számában Fildermann
doktor nyilatkozataihoz fűzött észrevételek famózu-
san furcsa dolgokra mutatnak rá. Eszembe juttat-
ják az 1880-as években publicistai pályáján nagy
feltűnést keltő lendülettel megindult Kun Bélának,
Kun Bertalan püspök fiának azt a röpiratát, mely-
nek a korán elhunyt nagytehetségű publicista azt
a jellemző címet adta „Alkotmányos Titkok”. A
röpirat az osztrák és magyar Monarchia külpoliti-
kája problémáival foglalkozott és nagy igazságot
fejezett ki azzal, hogy ha a külpolitika kérdései
nem is tárgyalhatók mindig a nyilvánosság előtt,
alig képzelhető egy államra nagyobb baj, mint ha
annak politikai életében nagyon felgyülemlenek az
alkotmányos titkok. A Fildermann doktor nyilat-
kozataival foglalkozó észrevételek nyomán meg kell
állapítanom, hogy Románia alkotmányos élete szinte
hemzseg az alkotmányos titkoktól.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy Fildermann egy
bizonyos értekezleten, melyen a romániai zsidóság-
nak a törvényhozói testületekbe eszközözendő válasz-
tások kérdésében követendő álláspontja volt napi-
renden, bejelentette, hogy „bizonyos feltételek mel-
lett” paktumot kötött a liberális párttal.

Már most ezzel szemben azt olvassuk Tatarescu
miniszter ur nyilatkozatából, melyet a napokban a
hirlapírók előtt tett, hogy ő „a titkos és koncessziókon
alapuló paktumoknak ellene van...”

Hogy illik ez össze? Fildermann doktor a nyil-
vánossággal nem közölt feltételeken nyugvó pak-
tumot jelent be és e paktum alapján hívja a
liberális párt támogatására a romániai zsidóságot.
Tatarescu miniszter pedig perhorrescál minden
titkos és koncesszió alapuló paktumot. Nagyon
furcsa dolog ez az alig tagadható ellenmondás.
Annóra furcsa, hogy egyenesen érthetetlennek
mondhatnák. A logika utmutatása mellett azonban
minden józan gondolkozású romániai zsidó megér-
theti ebből az ellentmondásból és érthetetlenülségből,
hogy neki a Fildermann doktor ajánlta alapon a
liberális pártot támogatnia nem lehet. Mert hiszen
azt a paktumot a kormány egyik tagjának kijelen-
tése szerint maga a kormány nem akceptálja. A
kormány támogatásával tehát úgy járnának a pak-
tum alapján bizonyos reménysegeket ápoló zsidók,
mint a magyar párt járt az Averescuval és párt-
jával kötött választási egyezményvel. Pedig ezt a
választási egyezményt a kormány több tagja saját-
kezű aláírásával ratifikálta. A magyar párt ennek
alapján meg is tette azt, amit tőle várni lehetett,
sőt még többet is. Az egyezmény szerint a kor-
mányt terhelő kötelezettségből azonban nem váltá-
tott be semmi se. Ha tehát „más kárán tanul az
okos”, úgy a Fildermann kötötte paktumban biza-
kodó zsidóságnak annál is inkább nagy oka van
ama paktummal szemben a bizalmatlanságra, mert
hiszen illetékes tényező előtt meg is mondja a
másik oldalról, hogy neki semmiféle paktum nem
konvenniál.

Még érdekesebb az Uj Kelet cikkének az a
része, melyből azt tudjuk meg, hogy Fildermann
szerint a zsidóság „azért is nagy hálával tartozik
Bratianunak, mert ő volt az, aki megakadályozta
Averescu tábornok kormányának teljesen előkészít-
ett puccsát, amelyre a jeladás egy általános
pogrom lett volna.” Ejjnye, hogy a kakas csipje
meg! Ez már több kettőnél! Tehát: puccs és pog-
rom volt készülében és mindezt Bratianu akadály-
ozta meg. Ha ezt tette, mindenesetre jól tette,
de vajjon eleget tette ezzel a ráháruló törvényes
kötelezettségnek.

Az a törvény u. i., mely a közcsend elleni

egy bűncselekmények megtorlásáról szól és a „Monitorul Oficial” 1924 év december hó 19-iki számában jelent meg, első szakaszában azt mondja, hogy

„az egyesülés egyszerű ténye azon célból, hogy személyek, vagy tulajdonok ellen büntetett készítenek elő, vagy hajtsanak végre bármely volna is az egyesülés tartalma vagy tagjainak száma, valamint bármely ugyanazon célból létrejött megegyezés 5—10 évig terjedhető elzárással, 10—100 ezer lejig terjedhető pénzbüntetéssel és a polgári, vagy politikai jogok felfüggesztésével büntetettik. Kimondja ez a szakasz második bekezdése azt is, hogy az irt büntetések maximuma alkalmazandó, ha azok, kik a megállapodást létesítették, közhivatalnoki jellegük volt.”

Ha tehát való a dr. Fildermann egyébként egyes kormányfőiről nyilatkozatában is megerősítésre valló állítása, úgy felvetődik az a súlyos kérdés, hogy mit és mint tettek a kormány és közege a törvényből vett idézet szerint súlyos bűntetés alá eső „puccs” és „pogrom”-kísérletek törvényes megtorlására? Mert az már kissé furcsa, de

egyáltalán nem korrekt dolog, hogy ha valakik, még hozzá olyanok, kiknek egy ország ügyeinek intézésére közvetlen és jelentős befolyásuk van, politikai ellenfeleik befeketésére mesékkel állanak elő, de nem teszik meg az avégett szükséges lépéseket, hogy megtudják, akiket illet, hogy mi a valóság a mesékből?

Fildermann doktor kb. többet tud erről az ügyről, mint amit nekünk szerény közpolgároknak, tudunk lehet. De vajjon honnan tudja ezt a többet és ha tudja, miért nem áll elő vele??

Mindezek a kérdések és még nagyon sok más, melyek ezek nyomában jelentkeznek, azt bizonyítják, hogy az alkotmányos titkok igen gazdag sorozatával állunk szemben. Ámde, ha ez áll, akkor az is áll, mit néhai való jó Kun Béla fejtett ki igen érdekesen, az ő immár szinte feledésbe ment röpiratában, mikor rámutatott arra, hogy „egy államra alig képzelhető nagyobb baj, mintha annak politikai életében nagyon felgyülemlenek az alkotmányos titkok”.

Romániában, mint a fentebbiekből következik, nagyon kezdenek gyülemleni.

Váradi Aurél

A nemzeti parasztpárt az összes kisebbségi csoportok támogatását kéri a közös cél érdekében

(Belpolitika folytatása)

A nemzeti parasztpárt ma a következő felhívást bocsátotta ki:

Kisebbségi honfitársak!

Nem lehet más célja országos politikáinknak a mai vígasztalan helyzetben, mint az, hogy részletkérdések megvitatása helyett minden áron végre az alkotmányban biztosított törvényes rendet és a demokrácia sarkalatos követelményeinek feltétlen érvényesülését biztosítsuk.

Demokrácia nélkül, mely egyedüli kerete a közélet prondján való szabad mozgásnak, minden egyéni, szervezeti, vagy speciális pártcélért való küzdelem kárbavesztett munka, mert csak elnyomást, terrort és szolgaságot vonhat maga után, mint azt a múlt is igazolja.

A demokrácia uralmának biztosítása kell elsősorban ahhoz, hogy ennek közösen birtokolt keretein belül minden csoport és párt úgy rendezkedhessen be, amint az személyiségének, céljainak legmegfelelőbb.

Csak a demokrácia gigászi épületének tető alá hozatala után gondolhat kiki arra, hogy a magaválasztotta lakosztály miként butorozza be, falait milyen színűre fesse, ajtajára milyen cégtáblát függessen!

Ebben az országban mindenki, aki gondolkodik és nyitott szemekkel jár, világosan tudja, hogy a demokrácia megvalósulásának útjában egyedül a liberális oligarchia és ennek diktátora: Bratianu áll.

Kisebbségi honfitársak! A jelenlegi választási erkölcsök uralma alatt lehetetlen arra gondolni, vagy azt várni, hogy a nemzeti parasztpárt erőfeszítései és impozáns ereje egyedül elegendő arra, hogy mindannyitok számára kivívja a demokrácia elvei szerint való szabadságokat!

Ha mégis megmaradnátok e tévhit mellett, úgy csak forgácsoltjátok szét erőiteket és szavazatokat a különböző pártokra és listákra! De ha a tizenkettedik órában végre ráeszméltek arra, hogy miről van szó, hogy ez alkalommal mindnyájunk sorsa hosszú időre dől el, akkor

fogjatok össze velünk ezegyszer a közös, nagy cél, a főcél elérésére: a demokrácia kivívására.

Csak egyesült erővel tudjuk áttörni azt a vasgyűrűt, amely mind fullasztóbban szoritja béklyóba polgári szabadságunkat és emberi jogainkat.

Ha alaposan átgondoljátok mindezt, amit ép elmével oly könnyű megérteni, úgy a tent említett alapos indokok alapján arra is rá kell önnötök, hogy

Bámulatos olcsó könyvvásár

Unió-ucca (Str. Memorandului) 16. A magyar, német, francia irodalom színe-java félingyen! Csak 8 napig tart

Egy tanuló

felvétetik

Sipos harisnyaáruházban
Calea Reg. Ferdinand 8.

15000

francia és kristály
szerviz pohár

kiárúsítása
15, 30, 60

leiert

FISCHER
üvegudvar CLUJ

Karlsbadi ebédlők 960

PIL-PUL

Rothermere lord, az angol újságkirály cikket írt egyik nagy lapjában, a „Daily Mail”-ben. A cikkben a győztes hatalmakkal ellentétes szempontú különvéleményét fejtette ki a magyarországi és utódállambeli kérdésekről és így az újságkirály lord Keleteurópában és környékén egyszerűen a közérdeklődés homlokterébe került. Négy ország sajtója heteken keresztül fújta a kíséretet a lord cikkeire, lefordították a cikkeket minden nyelvre, lemásolták előbb elejétől-végig, azután a végétől az elejéig, végül keresztül-kasul és amikor végre kifogytak a cikkből, Rothermere lord személyére került a sor.

Megirták róla, hogy nagy ember, hogy jelentéktelen figura, hogy önzetlenül cselekedett, hogy a magyar kormány lefizette, hogy szavának döntő sulya lesz és hogy a cikk hatása eloszlik mint a buborék. Mikor így jobbról-balról rehabilitálták és kompromittálták az újság-lordot, akkor beleszólt a koncertbe a bukaresti „Universul” is és elsütötte az öreg ágyut. Könnyed eleganciával zsidót faragott a lordból, nyilván abból az elgondolásból kiindulva, ha Rother Meer vörös tengert jelent, akkor Rothermere csak zsidó lehet.

Az, hogy Rothermere lord híres katolikus, sőt antiszemita, aki nem is olyan régen katolikus meg antiszemita elgondolásból, mint angol állampolgár nagylelkűen lemondott a palesztinai mandátumról Olaszország javára, mert az olasz mandátum jobban biztosítja Palesztinában a katolikus érdekeket, nem igazolja az Universult.

Vajjon miért kellett most ebből az antiszemita lordból zsidót csinálni? Csak azért, hogy rajta keresztül a „nemzetközi” tőkén üssön egyet az „Universul”, mondván, hogy a zsidó tüke finanszírozza az utódállamok ellen folyó kampányt. Magyarországon ma is azt írják, hogy a zsidó tüke darabolta fel az országot, az „Universul” azt írja, hogy a zsidó tüke tesz kísérletet az összeragasztásra... Igazán sok minden telik ki tőlünk zsidóktól...

Készülünk vigan a választásokra és amint a politikai riporterek írják, széles mederben folyik a választási agitáció. A választási propagandának persze más és más a természetrajza, aszerint, hogy ellenzéki, vagy kormánypárt csinálja az agitációt. Az ellenzéki pártok röpiratokon és gyűléseken igyekeznek politikai meggyőződésük magvát elhanteni, a kormánypárt elkobozza a röpiratokat és beültja az ellenzéki gyűléseket, ez okosabb és kényelmesebb, mintha ő is drága röpiratokkal dolgozna és gyűlések helyett bottal igyekszik a választók talpára verni a kormánypárti meggyőződést.

Kétségtelen, hogy a bot is egészen olcsó, ha nem is túlságosan kényelmes propaganda-eszköz, bár az is kétségtelen, hogy minden botnak két vége van és az ilyen fegyver visszafelé is elsülhet. Mert mit ér azzal Mihályi prefektus ur, ha megver egy néhány zsidó választót, talán azt gondolja, hogy azzal mindjárt liberálist farag belőle?

Amikor az ember a lelkiismeretével egyedül marad a szavazófülkében, akkor tudni fogja, hogy hova szavazzon, mert akármilyen hosszú botja van Mihályi prefektusnak, a titkos szavazófülkéig még sem ér el.

Daude

Leon Daudet különben sem volt nem is szökött, fűtyülnek a kömert a az véleménykötelezők.

És ugyanakkor elhagyta a fogház, aki másnap a szociális igazgatásügyi miniszternek képviselőként interpellált. Az igazságügyi hatáskörében úgy érezte: ez a matlansági szava.

S valóban: amelyet elvi haragot, a Barth kacajok megrendésére Daudet-t újra leírta éretleti romba.

Egy történet kacsagással kezdődött tekintélyt úgy. Ha Páris tulok vezérének szökése eszöszött volna csinjének: ezzel Leon Daudet-t demokratikus Fokosabb annál, alapjában véve, inkább a hatásosabb úgy.

Hatásosabb kiábrándítja az egész világot a hatásosabb a kormányra, me hogy a humor kis eréllyel kor.

Mindenesetben nyugati demokrácia olyan kimondott megmozdulást társai volt, a nem csinál belményt, amelyt kell levonni. A zetei az olajozás szükségű ristikus fellé kormány azért listák puccsára tudatában van öntudatos tömögötte a detokba ágyalt Daudet-k és t egy jámbor ol.

Minden épült országát esetből óriási pártok és kéterroristikus tálatan lelki nyilatkozásai. nincs erre s Páris a mag humor fegyve a demokrácia óriás mosolya láncokkal a duzzadt izma.

Ha a Pó ingott a Da magának a ügyetlenség tanusított a körül. Páris csak azt nem Ez teljes elmely türelmséggel számban is tudj és az eleg Daudeték f kiszabadulásták meg.

Hogy Da kormány mo az nem a fr

Daudet komédiája

Leon Daudet megszökött a fogházból, ahova különben sem volt kedve bemasírozni. Azaz nem is szökött, megszöktették barátai, akik fűtyülnek a köztársaság összes törvényeire, mert a az véleményük: rájuk nézve azok nem kötelezőek.

És ugyanakkor, a royalista vezérrel együtt elhagyta a fogházat egy kommunista vezér is, aki másnap a szemébe nevetett Barthou igazságügyminiszternek, akit éppen kommunista képviselők interpelláltak meg a Daudet-ügyben. Az igazságügyminiszter a kamara jóízű hahotája közben válaszolt az interpellációkra s úgy érezte: ez a hahota gyilkosabb ezer bizalmatlansági szavazatnál.

S valóban: a Poincaré-kormány helyzetét, amelyet elvi harcok csak részben tudtak megingatni, a Barthou miniszter felé irányított kacajok megrendítették s annak ellenére, hogy Daudet-t újra letartóztatták, ez a kacagás most is érezteti romboló hatását.

Egy történetíró szerint minden forradalom kacagással kezdődik, nevetéssel, amely öl s a tekintélyt úgy marja ki, mint a vitriol a bőrt. Ha Páris tulkomolyan vette volna a royalisták vezérének szökését s túl nagy jelentőséget kölcsönözött volna a „király rikkancsai“ kised csinijének: ezel könnyen martírrá avatta volna Leon Daudet-t és társait. De a köztársasági és demokratikus Franciaország közszelleme sokkal okosabb annál, semmint mártírokat csináljon alapjában véve jelentéktelen politikai figurákból, inkább a humorhoz fordul, amely szerinte hatásosabb egy szenvedő, mint a cselekvő félre.

Hatásosabb a szenvedő félre annyiban, hogy kiábrándítja abból a tévhitből, mely szerint az egész világ az ő egyéni akciója körül forog és hatásosabb a cselekvőre, jelen esetben a francia kormányra, mely végre elszánta magát arra, hogy a humorra alkalmas baklövéseket egy kis eréllyel korrigálja.

Mindenesetre jellemző Franciaországra és a nyugati demokrácia szellemére, hogy még egy olyan kimondottan forradalmi és puccszerű megmozdulást is, mint amilyen a Daudet és társaié volt, a humor hangján tud tárgyalni s nem csinál belőle világgraszáló belpolitikai eseményt, amelyből messzemenő konzekvenciákat kell levonni. A demokrácia szervei és szervezetei az olajozott gép biztonságával működnek, nincs szükségük arra, hogy biztonságukat terrorisztikus fellépéssel bizonygassák. A francia kormány azért nem ítéli meg túlzottan a royalisták puccszerű cselekedeteit, mert nagyon is tudatában van annak, hogy hatalma nagy és öntudatos tömegek bizalmán nyugszik, hogy mögötte a demokrácia republikánus gondolatokba ágyalt hadserege táborozik s a Leon Daudet-k és társainak kilengései nem egyebek egy jámbor óhajítás demonstrációjánál.

Minden más, csupán látszat-demokráciára épült országában a világnak, a Leon Daudet-estéből óriási ügyet dagasztának az érdekelt pártok és képviselők, elővennék a jól bevált terrorisztikus eszközöket, amelyek mindig tisztátalan lelkiismeret és a pribékszellem megnyilatkozásai. Franciaországnak és Párisnak nincs erre szüksége, mert Franciaország és Páris a maga hatalmas erejének tudatában, a humor fegyverét szegi azokkal szemben, akik a demokrácia vára ellen ostromot intéznek. Az óriás mosolya ez a törpék felé, akik miniatűr láncokkal akarják a földhöz szegezni annak duzzadt izmait.

Ha a Poincaré-kormány tekintélye meg is ingott a Daudet-esiny következtében, ez nem magának a csinynek szól, hanem annak az ügytelenségnek, amelyet a francia kormány tanusított a Daudet-féle rebellió leszerelése körül. Páris mindent megbocsmindenkinek, csak azt nem, hogy félrevezessék és becsapják. Ez teljes ellentétben van a francia szellemmel, mely türelmetlen a korlátoltsággal és esetlenséggel szemben s még Leon Daudetben és társai-ban is tudja értékelni a sikket, az ügyességet és az eleganciát. Az pedig kétségtelen, hogy Daudeték fogházból való szökésüket, illetve kiszabadulásukat valódi francia sikkkel csinálták meg.

Hogy Daudet mégis rajtavesztett s a francia kormány most már nem veszi tréfára a dolgot, az nem a francia közvélemény szigorú megíté-

lésének, hanem éppen humorba hajló könnyedségének a következménye. A francia kormány kénytelen volt most már az erély fegyveréhez nyulni, mert nem bírta el a neveltségességét. Boldog ország, ahol az államférfiak nem

birják el a guny sebeit. A világ legtöbb országában erkölcsi tömeggyilkosságot lehetne a guny eszközüvel rendezni az államférfiak ellen, ha a cselekedeteik korlátoltságát és rosszhiszemű butaságát vennék alapul...

Október 17-re hívták össze a második világgazdasági konferenciát

Genf, június 30. A Népszövetség titkársága meghívót intézett mindazon államokhoz, amelyek résztvettek a nemzetközi gazdasági konferencián, hogy küldjék el delegátusait a második, ugyancsak Genfben tartandó konferenciára, amely főként az európai államok export és import korlátozásainak megszüntetésével fog foglalkozni. A konferencia október 17-én fog kezdődni.

A város közgyűlése is a beltelkek kisajátítása ellen döntött

(Cluj-Kolozsvár, június 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt ült össze reinstallálása óta először Kolozsvár városi tanácsának közgyűlése, amelynek napirendjére a város legégetőbb problémái szerepeltek. A közgyűlés mindvégig magán viselte a komoly dolgoznia-akrás bélyegét: a hozott határozatok mindegyike arról az alapos munkáról tanuskodik, amit a jogai-ba visszahelyezett tanács eddigi működésének rövid ideje alatt elvégzett. A közgyűlés legjelentősebb ténykedése minden bizonytalanságot elhárítva, a városi beltelkek beépítését továbbra is engedélyezte.

Délelőtt 11 órakor nyitotta meg a közgyűlést Mihályi polgármester. Tuffli helyettes polgármester felolvasta a belügyminiszteri dekretumot, amely ratifikálja a város ezévi költségvetését. Boila professzor a budget revízió alá vétele mellett szólalt fel, de Tuffli helyettes primár közölte, hogy a város költségvetése már az összes felső fórumokon átment és így azon

változtatni már nem lehet. A városi illetékek ellen beadott felebbezéseket tárgyaló bizottságba dr. Flaviu Laurentiu, Simion Alex, és Schwartz Jakab tanácsosokat delegálta a közgyűlés, dr. Kertész Jenő javaslatára ezután bizottságokba osztották fel a tanácsot, amelyek minden a közgyűlés elé kérdést ki fog dolgozni és elő fog készíteni.

A beltelkek kisajátításának kérdése következtetést ezután a napirenden.

Hosszu vita után a közgyűlés 21 szavazattal 7 ellenében approbálta az állandó bizottság határozatát, amely hatályon kívül helyezze az előző rezsim intézkedéseit, a beltelkekre tovább is kiadta az építkezési engedélyeket. Kimondotta végül a közgyűlés, hogy az Osvada-rezsim közigazgatási tevékenységét revízió alá veszi. Erre a célra bizottságot delegált a közgyűlés, amelynek tagjai Benescu professzor, dr. Boila professzor, Jonescu kereskedelmi akadémiai igazgató és dr. Fischer Tivadar és Ehrenfeld Béla lettek.

Románia ki fogja kérni Grozavescunét?

Grozavescuné állítólag férjhez fog menni első urához

(Bécs, június 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros még mindig a Grozavescu pör ítéletének hatása alatt áll és a kedélyes bécsi közönség, amely egyébként megszokta az esküdtbírók enyhe ítéleteit, nem tud bele-nyugodni a gyilkos asszony fölmentő ítéletébe. Az igazított közvéleménybe egyébként bombaként hatott az a hír, hogy a román kormány lépéseket fog tenni Grozavescuné kiszolgáltatása iránt. Jogász körökben ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy Grozavescuné a házassága révén román állampolgár és mint ilyen bűncselekmény esetén kiadható.

A Grozavescu-ügy kapcsán az osztrák bírókongresszus is foglalkozott tegnapi tanácskozásán az esküdtzéki intézmény megreformálásával. Dr. Franz Schreiber „Laikus bírák az igazságszolgáltatásban“ cím alatt jogi és társadalmi szempontok megvilágításában ismertette az esküdtzéki intézményt, amelynek több fogatékosságára mutatott rá, mindenekelőtt arra, hogy a törvény az esküdtek számára nem ad alkalmat a verdikt megindokolására.

Ernst Lothar, a kiváló író nyilatkozott a Grozavescu-ügyben hozott intézett kérdések özönére és azt mondja, hogy a fölmentő ítélet főleg annak tulajdonítható, hogy az asszony az egész tárgyalás alatt halványan, magába esve egy halotti maszkhöz hasonlóan ült a vádlottak padján. Az esküdtek nyilván azt hitték, hogy a börtön levegőjén napok, legföljebb hetek alatt el fog pusztulni ez az asszony, akinél simábban emberölést aligha usztak meg.

Dr. Georg Schwarc udvari tanácsos, főügyész kétségbe vonja, hogy az esküdtbírók egyáltalában alkalmas az igazságszolgáltatás végrehajtására, már csak azért is, mert a törvény nem engedi meg a bíróval való tanácsvénnyel megindokolni álláspontját, kózzást és nem tudja megindokolni álláspontját.

Megszólalnak ezenkívül Bécs város kiváló jogászai, ügyvédek és a bíróság kipróbált embe-rei, akik szinte egyöntetűen követelik az esküdtzéki intézményének gyökeres megváltoztatását.

Megható Grozavescu anyjának az újságírók

előtt tett nyilatkozata.

— A bíróság előtt mint tanu szerepeltem — mondotta a művész anyja és bebizonyítottam, hogy nem viseltem gyűlölettel drága fiam gyilkosa ellen. Igen elszomorított, igen fájt azonban, hogy a tárgyaláson szerencsétlen fiamat épen gyilkosa oly hallatlan módon meg-rágalmazta. Ha csak egy szó is igaz lenne ezek-ből a rágalmakból, úgy nem szólnék semmit sem. Azonban egy szó sem igaz! És mégis mindent elhittek neki! Csupán azért, mivel régy napon át a szerencsétlen asszony szerepét játszott. Az esküdtek felmentették, azonban van még magasabb hatalom: Isten!

Majd jellemző dolgokat mondott arra, hogy az asszony miként kezelte Grozavescut. Willer József dr., a neves erdélyi zenész két év előtt Bécsben tartózkodott és meghallgatta Grozavescut, aki barátja volt. Amikor az uccán találkoztak, lelkesen mondotta:

— Trajánkám, úgy énekeltél, mint egy isten!

Erre az asszony hegyes hangon ezt jegyezte meg:

— Ugy énekelt, éppen úgy, mint egy disznó!

Elmondotta még, hogy egyizben Lugoson Grozavescu husz lejt adott egy uccán kolduló rokkantnak. Felesége a „tékozlás“ miatt nagy uccai jelenetet csinált. Nem engedte, hogy a cseléddel udvariasan beszéljen, mert ezeket nem is vette emberszámba.

A Grozavescu-eset utószenzációja még, hogy Caltun Demeter, Grozavescuné első férje, hajlandónak nyilatkozott az asszonyt ismét visszavenni.

— A német-francia kereskedelmi delegációk kommunikéje. Párisból jelentik: A német-francia kereskedelmi delegációk kommuniké tesznek közzé, annak a reményüknek adva ebben kifejezést, hogy sikerül ideiglenes egyezményt kötni igen széles alapokon, még július 15-e előtt. A kommuniké megcáfolja mindazokat a híreket, amelyek a tárgyalások megszakításáról szólottak.

00

kristály
ohár

tása
60

ER
CLUJ

dílok 960

UL

l ujságkirály cik-
a „Daily Mail“
atalmakkal ellen-
nyét fejtette ki a
li kérdésekről és
európában és kör-
leklődés homlok-
sajtója heteken
lord cikkeire,
en nyelvre, lemá-
után a végétől az
és amikor végre
re lord személyére

ember, hogy jelen-
enül cselekedett,
ette, hogy szavá-
y a cikk hatása
kor így jobbról-
ppromittáltak az
a koncertbe a
sütötte az öreg
sidót faragott a
ondolásból kiin-
tengert jelent,
lehet.

hires katolikus,
yan régen kato-
lásból, mint angol
dott a palesztinai
ra, mert az olasz
Palesztinában a
ja az Univerzult.
ebből az antisze-
Csak azért, hogy
tökén üssön
n, hogy a zsidó
ok ellen folyó
a [is azt írják,
fel az országot,
a zsidó töke tesz
... Igazán sok
től...

sokra és amint
les mederben fo-
rálástási propa-
a természetrajza,
kormánypart csi-
pártok röpira-
k politikai meg-
a kormánypart
ltja az ellenzéki
lmesebb, mint ha
na és gyűlések
álasztók talpára
ödést.

egészen olcsó,
es propaganda-
hogy minden
n fegyver vissza-
zzal Mihályi pre-
ny zsidó válasz-
azzal mindjárt

eretével egyedül
r tudni fogja,
rmilyen hosszú
a titkos szavazó-

MI ÚJSÁG PALESZTINÁBAN?

A Cionista Világszervezet jelentése a Népszövetségnek. Jelentette az Uj Kelet, hogy a Cionista Világszervezet vezetősége ez évben is memorandummal fordult a Népszövetség jelenleg Genfben üléselő mandátum-bizottságához, amelyben teljes képét adta a palesztinai országépítés jelenlegi stádiumának. Most alkalmunk van a memorandum szövegét kivonatolva közölni és ezt az alábbiakban tesszük meg. A memorandum, utalással arra, hogy az általa előterjesztett helyzetkép csak az 1926. esztendőre terjedt ki, 8 fejezetben foglalkozik a bevándorlás, a mezőgazdasági kolonizáció, a városi fejlődés, az ipar, az egészségügy, nevelésügy, a cionista szervezet, mint Jewish Agency és a pénzügyekkel.

Bevándorlás. Az 1926 június havában a mandátumbizottság előterjesztett cionista memorandum Palesztina zsidó lakosságát 1925 december 31-ével 138.000 lélekszámban állapította meg. Amint azonban a legújabb statisztikai adatok alapján megállapítható, ez a szám túlságosan alacsony volt. A palesztinai kormány által későbbi időben felállított pontos statisztikai megállapítás szerint 1926 évi szeptember hónap elsején 158.000 zsidó lakott Palesztinában, vagyis a 887 ezernyi összlakosságának 17 és 6 tized százaléka az 1922 esztendei 11 egész 1 tized százalékaival szemben. A zsidó születések száma 1925 esztendőben, — az 1926 esztendei statisztikai adatok még nem állnak rendelkezésre — összesen 4000, amellyel szemben összesen 1817 halálozási eset fordult elő, úgy, hogy az 1925 esztendei természetes szaporodás 2183 lélek volt. A bevándorlási hivatal adatai szerint 1926 esztendőben 13.056 zsidó vándorolt be Palesztinába az 1925 esztendei 33.801 zsidó bevándorlással szemben. Ujra kivándoroltak 1926-ban 7340-en, úgy, hogy a tényleges bevándorlás 5716 lelket tett ki ebben az esztendőben. Az összbé- vándorlók közül 69 százalék mint munkás a cionista szervezet certifikátjai alapján jöttek az országba.

A mezőgazdasági kolonizáció. A memorandum rámutat a mezőgazdasági kolonizációban tapasztalható jelentékeny haladásra az 1926. esztendőben. Nyolc olyan zsidó kolónia, amelyek mindeddig a Keren Hajjeszódótól támogatást kaptak, már teljesen a saját lábukon élnek és pedig Nahalal, Kfar Jecheszkiel, Ben Semen, Gan Semuel, Merchawja, Geewa, Daganja a, Daganja b. Ezenfelül a kolóniáknak még egy további sora is talán már ennek az évrnek folyamán önállósítani fogja magát. Jelenleg Palesztinában összesen 120 mezőgazdasági kolónia van, amelyek közül 41 a cionista szervezet közvetlen ellenőrzése alatt áll és teljesen vagy részben a Keren Hajjeszód finanszírozza őket. Ez a 41 kolónia 17 kooperatív telepből (kvucák), négy leányfarmból, 16 parasztfaluból (mosvé ovdim) és 4 középosztályi telepből áll. 4628 összlélekszámmal és összesen 25.000 acre földet művelnek meg. De a Keren Hajjeszód nemcsak a már megalapított kolóniákról gondoskodik, hanem ugyanakkor lépések történtek, hogy a Kison-patak mellett elterülő 42.000 dunamnyi területen, amely a Keren Kajemet tulajdonosa további kolóniákat alapítsanak. 1926. esztendőben a Keren Kajemet újabb 23.000 dunamnyi földet vásárolt meg és az American Zion Commonwealth ugyanakkor 20.000 dunamot. Az 1926. esztendőben végződő költségvetési évben a Cionista Exekutive mezőgazdasági különítménye, összesen 188.125 font sterlinget hitelezett kölcsönként a telepéseknek és 21.875 font sterlinget adott ki mezőgazdasági gépekre és kutató munkákra. A zsidó parasztlakosság ezen év folyamán 7000-ről 32.000-re növekedett.

A városi fejlődés. A városi fejlődés 1926. esztendőben nem mutat olyan haladó képet, mint a falusi fejlődés. Tel-Avivban 1926. esztendőben 1061 építkezés történt 1249 lakószobával és 135 üzlethelyiséggel. Az ujonnan beépített telkek összesen 54.000 négyzetméter az 1925 esztendei 239.000 négyzetméterrel szemben.

Ipar. 1926 júliusában Palesztinában összesen 592 zsidó gyár volt 1,840,227 font sterling össz- tőkével, amely gyárakban összesen 5711 munkás volt alkalmazva az 1925. esztendei 547 gyárral és 5000 munkással szemben. Az építő munkának már az említett csökkenése következtében a Solel Boneh építőmunkás kooperatívál alkalmazott építőmunká- sok száma is csökkent. 1924. esztendei megalapí- tása óta a Solel Boneh 1,492,406 font sterling értékben végzett munkákat.

1926 szeptemberében már hivatalosan közzé- tették, hogy a Jordán hidroelektrikus művek fi-

nancirozása véglegesen megtörtént és hogy Rutten- berg Londonból Palesztinába utazott, hogy a terv keresztülvételére az előmunkálatokat megkezdje, amely munkálatok révén a munkások tekintélyes száma nyer majd a közeljövőben már elhelyezke- dést. A hidroelektrikus művekre (Palesztina Elec- tric Corporation) jegyzett összegek összesen: 950 ezer font sterling, amely összegből a Palesztinában investált rész 1926 esztendőben 300.000 font volt a maltesztendei 270.000 fonttal szemben. Már- quis of Raeding Sir Alfred Mond, Sir Hugo Hirst és James Rotschild beléptek a társulat igazgató- ságába. A társulat erőállomái 1926. esztendőben Jaffában és Haifában 419 fogyasztónak szolgálta- tak villamoserőt és 2 állomással kapcsolatban 711 motor működött.

1926. esztendőben Palesztinában 23 könyv- kiadó vállalat volt. A cigaretta kivitel megnöveke- kedett és legújabbán új cigarettagyárakat alaki- tanak. A jelenleg munkában lévő 32.000 zsidó munkás közül 24.000-en a zsidó munkásszervezet-

Megkezdődtek a prelimináris tárgyalások a török-jugoszláv barátsági szerződés megkötésére

Belgrád, június 30. Diplomáciai körök jelentik, hogy Törökország belgrádi követe tegnap megkezdte prelimináris tárgyalásait a jugoszláv kormánnyal egy barátsági szerződés megkötése végett. Lehetséges, hogy Kemal pasa Karlsbadból visszatérve, kiszáll Belgrádban és ott szemé- lyesen írja alá az egyezményt, amennyiben addig a tárgyalások befejeződnek.

Einstein professzor beszél a világpolitikáról és a világirodalomról

(Berlin, jun. 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Abban a különös kegyben részesültem, hogy félóra- hosszat beszélhettem Albert Einstein professzorról. Nehogy azt higgyék, hogy Einstein gépies, érzék- telen matematikus! Aki ilyennek képzei, nagyon téved, mert e kiváló tudós meleg, nagyon érzékeny ember, aki érdeklődik minden olyan dolog iránt, ami mindnyájunk szívén fekszik — bizony még a mozi iránt is. Házas ember, leánya van, egyszerű házban lakik és szenvedélyes szivarozó.

Fiatal asszony nyitott ajtót. Minden ceremónia nélkül, gyorsan fölvezetett Einstein dolgozószobá- jába. Dohányfüst, de egyébként matematikai rend mindenütt. A falakon geometriai rajzok, a polco- kon kötetlen könyvek és brosurák. Amerikai diák- nak a szobája is lehetne.

Bejött Einstein. Kissé kelletlenül jérezhette magát, nem szereti az interjuvolókat. Azzal kezdtem, hogy nem kívánom különösen igénybe venni idejét, ez az ígértem már barátságosabbra hangolta. Megfigyel- tem. Homloka barázdás és arcvonásai élénken mutatják, hogy az életben nagy harcai voltak.

Odaül asztalához, megtölti a pipáját és rágyújt. Rövid válaszokat ad a fölített kérdésekre, apigram- szerűeket. Lehetőleg mellőzni akartam a relativitás elméletének fészegtetését, de azért mégsem kerül- hettem el, hogy egy alkalommal meg ne jegyezzem:

— Tessék mondani, professzor ur, lehet az ön elméletét az emberek köznapi életére alkalmazni? Gyorsan és határozottan felelt:

— Teóriámnak a legesekélyebb köze sincs az emberek mindennapi életéhez!

— Hallottam professzor ur, ön sokat tart a mozgófénykép jelentőségéről.

— Ugy van. Lelkesedem érte, mert az emberi- ség nagy tömegeinek életébe színt és nagyvonalu szépségeket plántál.

Ezután a képzőművészetek felé tereltem a beszélgetést.

— A modern művészetben és irodalomban egyre hódít — mondotta Einstein — az expres- sionista irányzat. Ez jele annak, hogy a háboru óta a világ pszichológiája is megváltozott. A szomorú idők vigasztalanságának kifejezése az új művészet. Az ember magába vonult vissza és az expressionizmus szimbóluma annak a belső válto- zásnak, amelynek lényege, hogy az ember belül keres vigaszt külső élete fájdalmaira.

Tudtam, hogy Einstein nagy zenekedvelő. Meg- kérdeztem tehát, milyen befolyást tulajdonít a zéné- nek az emberiségre.

— A zene által a gondolatnak olyan finom- ságát lehet megérteni, amik szavakban alig fejez- hetők ki. Zene az élmények objektívítása — mon- dotta Einstein.

És ezt a megállapítást ezzel a példával vilá- gitotta meg:

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Blüds- patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és ששן ellátás. Elsőrangú pihenőhely, feny- ves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószезонban kedvezményes árak. Elő- jegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazga- tóság.** Posta: Neanda-Mare

nek (Hisz ardu) tagjai.

A memorandum ezután a palesztinai közegész- séggel és nevelésüggyel foglalkozik.

Arn

Két s nyolcs

Byrd i

(Newyork tásáért folyó Lindberg el melyet Cham követett, — zett el.

Mint Wa repülőhadnag Berger San- Oceánon lev nevű főváro repülőgépén amely 7800 mint a Cham harminc óra

A repülés a távrepülés s e tekintetb a Lindberg, nél. Majtland rommotoros des-Océánon veszélyes vol nyen megtör repülők leté Csendes-Océá irányt veszte

Newyork szándéka sze visszaérkezése az Océán átr végre tegna Newyorkból, Byrd kapitán gépére, hogy sáról jelentés

Byrdet el nevezetesen a más részei fe repült.

Berlin, ju ról, hogy Né berendezett torni motorg szus a napok ját, majd a p vagy auguszt Természetesen nul meg a re 200 ülőhelyre ják jegyezni.

Newyork repülőgépét b csónakkal sze a tengerre szál gépén négy t manynál, egy

Mikor gyermekek játszanak filmben.

Több, mint 4500 gyermek játszik a Metropolis című filmben. Érdekes, hogy mit ír erről a film- ről, amelyet most mutat be az Opera-mo-gó, Thea de Harbou, a hasonló című regény szerzője, akinek munkájából Fritz Lang rendező a gran- diózus filmet felépítette. „Nem feledhetem el soha — írja — a Metropolis készítésének első fázisait, a gyermekárvák sorozatát. Szomorú gyermekük számára milyen öröm volt, hogy kedves szavakat mondtak nekik és még tortát is kaptak. Berlin szegény-negyedéből 4500 gye- reket gyűjtöttek össze, hogy a munkásvilág egy jelenetét eljátszák, amikor a vízáradás betör a munkásnegyedbe. Itt a gyermekeknek vissza kell adniuk a borzalmat, amit éreznek. Igen ám, de ők kitűnően mulattak a vízben. Nehány napi próba után, könnyűszerrel játszották meg a leg- nagyobb borzalmat.” — Ezt a filmet ezeregy okból mindenkinek látnia kell.

— Összeütközés német ifjak és francia katonák között. Strassburgból jelentik: Speyer- dorfoan Lachen mellett az ifju németek és a francia katonák között összeütközés volt. Két katona súlyosan megsébesült.

Szvény és len
 izsán (Büdüsbányai vonal)
 pen. Kényelmes
 olcsó keresztény
 pihenőhely, feny-
 ek. Naponta tér-
 osi felügyelet.
 ptember 15-ig
 ényes árak. Elő-
 fürdőigazga-
 la-Mare

alesztinai közegész-
 lkozik.

alások
ödés

li követe tegnap
 zódás megkötése
 n és ott szemé-

itikáról

szí körül, mint a
 ember nem lát-
 en övezi. A zene
 hogy képes a

tán. Moszkowsky
 kozott a boldogság

— kérdeztem —
 s, ugyebár?
 az egyetlen cél
 gát megszerezze,
 ni. Ugy vélem,
 gság, miut má-

a szóba került,
 ségleteket akar
 teni.
 ekedett:
 éleményem, hogy
 ává, akkor ün-

m hozzá, merre
 a cél? Einstein
 után kijelentette,
 jövő dolgokról.

Leánya éppen
 két professzor
 a rövid és em-
 W. I.

szanak

a Metropolis
 erről a film-
 Opera-mo-gó,
 ény szerzője,
 dező a gran-
 edhetem el
 sésének első
 t. Szomoru
 n volt, hogy
 s még tartát
 l 4500 gye-
 kásvilág egy
 adás betör a
 k vissza kell
 igen ám, de
 ehány napi
 meg a leg-
 net ezeregy

k és francia
 antik: Speyer-
 émetek és a
 és volt. Két

Anyaság

a nő legnagyobb boldogsága, mely nem csak szeretetet és odaadást, de tudást is kíván. Ezért jegyezze meg asszonyom, hogy a legbőségesebb táplálkozás sem segíti elő gyermekének fejlődését, ha abból hiányzanak a megfelelő vitaminok és táperők, melyeket mint tudjuk, a főzés megbont és legtöbbször elpusztít. Kész állapotban bőségesen kapja meg a gyermek az erősítő fejlesztő anyagot, ha az

ARNEA vitamin tápszer

tábláscskáiból 3-4 darabot elszopogat naponta. — Minden gyógyszerárban kapható. — Kérjen ingyen mintát az

Arnea tápszergyártól Timisoara 120.

Két sanfranciskói repülőhadnagy hétezer-nyolcszáz kilométeres út után megérkezett Honoluluba

Byrd is elindult végre Páris felé. A német repülőgép-kolosszus júliusban indul Amerikába
Páris óriási készülődéseket tesz Byrd fogadására

(Newyork, június 30.) A levegő meghódításáért folyó küzdelem, melynek kimagasló pontja Lindberg első átrepülése volt az Óceánon s melyet Chamberlain és Levine sikeres repülése követett, — most egy újabb stációhoz érkezett el.

Mint Washingtonból jelentik, két amerikai repülőhadnagy, névszerint Majtland és Haggenberger San-Franciskóból indulva, a Csendes-Oceánon levő Havai sziget-csoport Honolulu nevű fővárosába megérkeztek. A két pilóta repülőgépén 7500 kg. terhet vitt s az utat, amely 7800 km.-nyi volt, tehát úgy a Lindberg, mint a Chamberlain utjánál lényegesen hosszabb, harminc óra alatt tette meg.

A repülésnek ez a jobb diadala egyszerűs mind a távrepülés egy újabb jelentős rekordját jelenti s e tekintetben jóval nagyobb teljesítmény úgy a Lindberg, mint a Chamberlain teljesítményénél. Majtland és Haggenberger hadnagyok hárommotoros Focker-géppel tették meg a Csendes-Oceánon keresztül az utat, amely rendkívül veszélyes volt, mert a 7800 km-es úton könnyen megtörténhetett volna, hogy a vakmerő repülők letévednek a helyes utvonalról s a Csendes-Oceán végtelen vízi-sivataga felett irányt vesztenek.

Newyork, június 30. Byrd pilóta, aki első szándéka szerint Lindberg Amerikába való visszaérkezésekor akart startolni Newyorkból az Óceán átrepülésére, több elhalasztás után végre tegnap reggel kilenc órakor elindult Newyorkból, hogy Franciaországba repüljön. Byrd kapitány rádió-apparátust szereltet rá gépére, hogy készülékével utjának minden fizisáról jelentéseket adhasson le.

Byrdet elindulása óta két helyen látták, nevezetesen az új-skóciai Louisbourg és Uj skócia más részei felett. Byrd 500 méter magasságban repült.

Berlin, június 30. Röviden hírt adtunk arról, hogy Németországban egy 200 utas részére berendezett repülőgép-óriást szerkesztettek a torni motorgyárban. Ez a hatalmas gépkolosszus a napokban fogja megtenni első próbatelját, majd a próbat siker után, július végén, vagy augusztusban Berlinből Newyorkba indul. Természetesen máris óriási érdeklődés nyilvánul meg a repülőgép-kolosszus útja iránt és a 200 ülőhelyre szóló jegyet sokszorosan túl fogják jegyezni.

Newyork, június 30. Byrd startolása előtt repülőgépét baleset ellen biztosította és gummicsonakkal szerelte fel, amelyből leszállás esetén a tengerre szállva, kijavíthatják motorjukat. Byrd gépén négy utas foglal helyet. Byrd ül a kormányánál, egy Ascot nevű pilóta a megfigyelő

szerepét tölti be, Balchem a motort ellenőrzi, Neville a rádiót és a Kino-fényképezőgépet

Az újra elfogott Leon Daudet megszöktetése miatt több jelentős politikai személy letartóztatása várható

Elhalasztották a szöktetésre vonatkozó interpellációkat. Letartóztatták az »Action Francalse« szerkesztőjét

Páris, június 30. A francia politikai élet az aktuális politikai problémák mellett, most a Daudet-ügygel kapcsolatos eseményektől hangos. A kamarában a képviselők humoros kiszólások és élénk habota közben tárgyalták Daudet megszöktetésének történetét, mely mindenestre páratlanul áll az utóbbi idők politikai történetében.

A kormány, de különösen Barthou igazságügyminiszter, aki rendkívül kompromittálva érezte magát a Sante-fogházban történt eseményekért, a legszigorubb utasítást adta ki a francia rendőrségnek Leon Daudet elfogatására. A rendőrség, amelyet eleinte azzal igyekeztek megtevesztetni, hogy Leon Daudetnek sikerült külföldre szöknie, a legnagyobb eréllyel fogott neki a nyomozásnak s mára sikerült is Leon Daudet-t lakásán minden incidens nélkül újra letartóztatni. Ezzel egyidejűleg az »Action Francalse« helyiségeiben is házkutatást tartottak, sok iratot lefoglaltak s kihallgatták a szerkesztőség és kiadóhivatal tagjait.

A Sante-fogház igazgatójának megtevesztése, amely Daudeték kiszabadulására vezetett, kormánykörökben óriási konsternációt váltott ki, mert Barthou igazságügyi minisztert a leggunyosabb és legcsipkedőbb megjegyzések érték s egy csomó interpellációt jegyeztek be a kamara interpellációs könyvébe, amelyeknek mind az volt a céljuk, hogy a Poincaré-kormány tekintélyét megnyirbálják.

Természetes, hogy a kormány, de főleg Barthou igazságügyi miniszter az interpellációk elhalasztásából bizalmi kérdést igyekeztek csi-

Daudet Belgiumba érkezett?

Brüsszel, június 30. A kora délután beérkezett táviratok egyöntetűen arról adnak hírt, hogy Leon Daudet-t a párisi rendőrség lakásán letartóztatta, még pedig minden incidens és ellenállás nélkül. Annál meglepőbbnek hat az az esti órákban érkezett híradás, melyet a belga távirati iroda Brüsszélből röpit világgá s mely szerint Leon Daudet meghitt barátjainak kíséretében Namurba érkezett, ahonnan utját tovább folytatja Brüsszel felé. A belga

kezeli. A gépre szerelt rádió útján a pilóták pontos jelentéseket adnak le a szélirányról s tüzetesen áttanulmányozzák: lehetséges lesz-e rendes járatok megindítása Európa és Amerika között.

Byrd startolásával egyidejűleg Kingkade mechanikus Newyorkban hajóraszállt, hogy Párisba utazzon. Kingkade motorokat szállít Byrd számára, arra az esetre, ha leszállása után kicserélni kellene a régieket. Byrd repülésének egyike szenzációs mozzanata,

hogy Byrd a levegőben értesült a honolului repülők megérkezéséről és távolsági rekordjáról és Byrd repülőgépének rádiója útján azonnal rádiogramot küldött a két pilótának, üdvözölve őket sikerükért.

Byrd a honolului repülők sikerét New-Scotland felett vette fel s a honolului repülők megérkezésük után pár perccel már kézhez vették Byrd üdvözlését.

Byrd megérkezését egyébként Párisban ma hajnalra várják. A le bourgeti repülőtéren óriási arányu készülődések folynak az amerikai pilóta fogadtatására.

A Mont-Valeriánon óriási fényoszórót gyújtottak fel, melynek fénye Londonig és Brüsszelig látható.

Byrd hajnali fél 3 órakor rádió értesülést adott le, melyben jelzi, hogy délután 4 óra óta sem vizet, sem földet nem láttak repülőgépének utasai, mert úgy felette, mint alatta sűrű köd terjeng.

Róma, június 30. Balbó olasz államtitkár repülőgépén a le bourgeti repülőtérről ma délután öt óra 45 perckor Londonba érkezett. A légügyi államtitkárnak az a terve, hogy legközelebb Róma és London között leszállás nélkül teszi meg az utat.

nálni, főleg addig az időpontig, amíg Leon Daudet-t sikerül újra elfogni. A ma délelőtti minisztertanácson el is határozta a bizalmi kérdés felvetését a Daudet kiszabadításával kapcsolatos interpellációk ügyében. A kamara, miután Barthou igazságügyi miniszter felvette a bizalmi kérdést, 350 szavazattal 105 ellen, hozzájárult a Sante-fogházra vonatkozó interpellációk elhalasztásához.

A kamara folyosóin a Daudet-ügygel kapcsolatosan jelentős politikai személyek egész határozott formában kolportálják azt a hírt, hogy a Daudet-ügybe számos ismertnevű politikai személye is bele van keverve, akiknek közeli letartóztatása szintén várható. A hírt megerősíteni látszik az a körülmény, hogy tegnap este a rendőrprefekturán a főállamügyész részvételével konferencia volt, amelyen elhatározták többek között, hogy Maurras ellen is eljárást indítanak Daudet megszöktetése miatt.

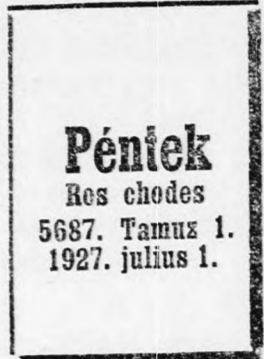
Ezzel egyidejűleg megerősítik azt a hírt, hogy Maurice Poujot, az »Action Français« főszerkesztőjét tegnap a rendőrség letartóztatásba helyezte, miután bebizonyosodott, hogy részvevő volt Daudet megszöktetésének előkészítésében. A rendőrség az »Action Français«-nél tartott házkutatás alkalmával a kiküldött mérmőköl segítségével megállapította, hogy az »Action Français« rendelkezésére hét titkos telefonvezeték állott, amelyeknek rendeltetését egyelőre nem tudták megállapítani, de valószínű, hogy ezen telefonvezetékek segítségével sikerült a Sante-fogház igazgatóját megtevesztetni s rá bírni arra, hogy Daudet-t szabadon bocsássa.

távirati iroda is fentartással közli ezt a hírt, amely, ha valóban bizonyulna, egyike volna a francia politikai élet legnagyobb szenzációjának, mert hiszen Barthou igazságügyi miniszternek csak azért sikerült a Daudet-ügyben bejegyezni interpellációk elhalasztása, mert ígéretet tett hogy a legrövidebb időn belül kézrekerített Daudet-t és példás megtorlásban részesíti mindazokat, akik résztvettek a szöktetés előkészítésében és kivitelében.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

— **Amerikai tanárok és diákok Kolozsváron.** Pénteken délelőtt vonattal érkeztek Kolozsvárra egy amerikai egyetemi professzorokból és diákokból álló kiránduló csoport, amely európai tanulmányuton van. A csoporttal összesen negyvenhét ember jönnek, közülük 26 tanár és 10 diák. Az állomáson a polgári hatóságok képviselői fogadják a vendégeket, akik még péntek folyamán megtekintik a város nevezetességeit és szombaton továbbutaznak Bukarestbe. A vendégeket Nedelea és Balteanu belügyminiszteri felügyelők kísérik utjukon.

— **Ujabb javaslat a Népszövetségnél a katonailag megtámadott államok kölcsönös védelmére.** Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” szerint a Népszövetség pénzügyi bizottságában a francia, lengyel, finn delegátusok javaslatot terjesztettek be egy biztosítéki koncesszió megkötésére, mely szerint, ha valamilyen ellenség az országot megtámadja, úgy a konvenciót aláíró országok kötelesek segíelyezni a megtámadottat.

— **Megkövezték Radics Pált.** Belgrádból jelentik: Radics Pavlét, a horvát parasztpárt vezérét ószerbiai agitációs útján, Úszkub mellett megkövezték és csak súlyos sebesülések árán tudott megszabadulni.

— **Tótok mozgalma a szlovákiai népszavazás érdekében.** Prágából jelentik: A „Lidove Novini” című lap a külföldi tótok legutóbbi mozgolódásaival foglalkozik. A lap szerint a tótok bécsi konferenciája elhatározta, hogy küldöttséget meneszt Angliába, amelynek támogatását fogja kérni az irányban, hogy a pittsburgi egyezmény alapján Szlovákiában népszavazást lehessen megrendezni a tót föld hovatartozandóságának megállapítására. A küldöttség Londonból Amerikába is átmegy.

— **Házasság.** Dr. Springer Arthur és Fried Joza Brassó házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Szerezzenek örömet gyermekeiknek.** A jó szülőknek nem kerül nagy áldozatba, hogy igaz örömet szerezzen gyermekének. A jó és kedves anyák figyelmét felhívjuk, hogy minden vasárnap, délelőtt 11 órakor (speciális gyermekelőadás lesz az Opera-Mozgóban, amikor kitűnő és gyermekek számára nagyon tanulságos filmek egész sorozatát fogják bemutatni. A beléptidij nagyon olcsó, 5 és 15 lej. Már most vehet jegyet a Romani Artistica színházi ügynökségnél, Főter 4, vagy az Operánál.

— **Egyhónapi börtönre ítélt a hadbíró-ság egy gyujtogató katonát.** A kolozsvári hadbíró-ság ma délelőtt tárgyalta Florian Simion gyalogos katonai bűnperét, aki egy beszarábiai városban teljesítve katonai szolgálatát, a kaszárnya istállójában égő cigarettát dobott a felhalmozott széna közé. A széna kigyuladt és az egész istálló leégett. A mai tárgyaláson a katonát azzal védekezett, hogy azt hitte, a cigarettát már nem ég. A hadbíró-ság megállapítva a gondatlanságot, egyhónapi börtönre ítélte el a vádlottat.

— **Egy budapesti tisztviselő öngyilkossága Bécsben.** Bécsből jelentik: Hodossy Gizella 34 éves budapesti tisztviselő egy bécsi szállodában veronállal megmérgezte magát. A tisztviselő buskomorságban követte el tettét, amelyet az okozott, hogy néhány héttel ezelőtt meghalt a vőlegénye.

Pilsudszky hajlandó végleges békét kötni a szovjetekkel

Varsó június 30. Pilsudszky miniszterelnök utasította moszkvai követét, fejtse ki a szovjet-kormány előtt, hogy Lengyelország nem engedheti meg, hogy a szovjetek diktálják a fogantatandó rendőri intézkedéseket. Hajlandó azonban végleges békeszerződést kötni, de egy biztonságos szerződéshez feltétlenül szükséges, hogy a szovjetek a Népszövetségbe lépjenek. Ez egy ilyen szerződés *conditio sine qua non*-ja.

Az egész világon nagy gabonafölösleget várnak

Kedvezőtlen konjunktúra előtt az új gabonakampány

(Cluj-Kolozsvár, június 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetközi gabonapiacokról beérkező jelentések egyöntetűen beszámolnak a gabonárák csökkenéséről. Az áresésnek okát abban kell keresni, hogy úgy az exportáló, mint az importáló államokban a gabonatermésük igen kedvezőnek mutatkozik, amely alól kivételt csupán Ausztrália képez, ahol az idei termés a tavalyival szemben majdnem felére csökkent. Ezzel szemben Amerikában hatalmas gabonafölösleggel számolnak, különösen búzában, amelyből tekintélyes részt Európában akarnak elhelyezni. Az elmúlt hét folyamán bekövetkezett nagy gabonáresések azonban nem állanak összefüggésben ezzel a várható amerikai gabonafölösleggel, miután ez a fölösleg csak később kerülhet Európába. Az áresést kizárólag az európai államokban mutatózó jó terméskültségek idézték elő.

A csikagói tőzsdén az elmúlt hét folyamán úgy a buza, mint a tengeri ára júliusi szállításra több mint 5 szantimmal esett, amely esést az európai tőzsdék is eszkomptálták. Az alacsonyabbrendű ro-

mán gabonát, amint egyik legutóbbi számunkban is közöltük, egyáltalában nem lehet a külföldi piacokon elhelyezni és ezért a belföldi gabonakereskedelem számol azzal, hogy a nagymennyiségben felraktározott gyöngébb minőségű termények kedvezőtlenül fogják befolyásolni az új gabonárák kialakulását.

Az új román buza iránt egyes külföldi államok részéről már mutatkozik némi kereslet, azonban kizárólag prima minőségű 78-79 kg. súlyú búzában történtek eddig kötések. Így Franciaország és Olaszország részére kötöttek le 234 shillinges árban ab olasz kikötő és 230 shillinges árban ab Marseilles. Ez az ár meglehetősen alacsony és alig felel meg 80 ezer lejes brailai kikötő-árnak.

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint az idén jómínőségű búzára van kilátása Romániának, amely fölötté fog állani a múlt évi minőségnek. Ez mindenesetre megkönnyítene a román buza kivitelét és versenyképessé tenné a külföldi piacokon.

— **Monstre-sztrájk készül a rajnai fémiparban.** Kölnből jelentik: A rajnai fémiparban súlyos konfliktus van kitörőben. Kölnben 35.000 fémipári munkás áll sztrájk előtt. Az utolsó pillanatban még egyezkedési tárgyalásokat kísérelnek meg.

— **Newyorki újságíró-házaspár halálos autószerencsétlensége Boszniában.** Szarajevóból jelentik: Halálos kimenetű autószerencsétlenség történt vasárnap este Szarajevó közelében. Egy autó, amelyet Popovics Milán belgrádi kereskedő vezetett és amelyben Aldrich Edgar newyorki újságíró és felesége ültek, kormánykerékötörést következtében felborult és a házaspár olyan szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy mindketten szörnyethaltak. Holttestüket beszállították Szarajevóba.

3 pesti kottasláger:
 1. Hallod-e? Tango. 2. Olga, édes Olga Charleston. 3. Mért kerülsz el engem? Tango. Ezek most legnépszerűbbek. Darabja 48 lei. Kapható MÓRAVETZ-nél és minden könyvkereskedésben. 2

Ne szalassza el szerencsését!

A csl. oszt. sorsjáték lényegesen meg lett javítva az új játékhoz, melynek huzása már f. é. július hó 20-án kezdődik. Rendeljen azonnal, tekintettel a készlet csekély voltára, sorsjegyet a szerencséséről mindenütt közismert

UNGÁR BANKHÁZTÓL
 Kosice (Kassa) Malom-u. 20., ahol a legutóbbi húzáson többek között 200.000, 60.000, több 50.000 stb. stb. nagy nyeremények lettek megnyerve. A sorsjegyek árai: 1/1 80, 1/2 40, 1/4 20 és 1/8 10 k. Nevezett cég szívesen szolgál prospektussal és felvilágosítással.

— **Midőn az uccai támadó megfutamodik.**

Csütörtökön, a kora reggeli órákban, a Patauccán egy eddig ismeretlen egyén megtámadta Lusztig Lajos 68 éves kolozsvári magánzót. Lusztig nem ijedt meg a támadótól, hanem felvette a harcot, amelynek hevében lekapta támadója fejéről a kalapját. Az ismeretlen a futásban keresett menekülést a közeledő járőrök elől. A lefogott kalap, a corpus delicti a rendőrség bünyügyi osztályán Muresan komisár kezén van, aki reméli, hogy a kalap segítségével sikerül majd a támadót elfogni.

A Haggibor kerületi uszóversenye. Vasárnap délelőtt, a Diana fürdő nagy medencéjében rendezte meg a Haggibor kerületi uszóversenyt, amelyre eddig is számos benevezés történt. A Haggibor kitűnő uszószakosztálya és vezetője: Sugár Andor, természetesen lázas szorgalommal készülnek a versenyre, amely Kolozsvár fejlődő uszó-sportjának első komoly eseménye ebben az évben.

Halálra vertek Litvániában játék közben egy zsidó futballistát. Kovnából jelentik: Jarburg városkában vasárnap délután a futballmérkőzésen sajnálatos incidens történt, amelynek egy zsidó futballjátékos esett áldozatul. A Makkabi és a L. P. S. C. mérkőzésen, az első felidőben, midőn a Makkabi már 1:0-ra vezetett, a küzdelem hevében a Makkabi Gisselkovics nevű játékosa és a litván Spirausak összefutottak, mire mindketten a földre estek. Spirausak a földön fekvő Gisselkovicsra támadt, akit brutálisan agyba-főbe verni, majd fojtogatni kezdett. Gisselkovicsot csupán a játékosársai és a közönség beavatkozása mentette ki végül a brutális litván kezéből. A 19 éves Gisselkovics azonban súlyos sérüléssel a földön fekvve maradt és röviddel azután, az orvosi intervenció dacára kiszenvedett, Gisselkovics tragikus halála nagy izgalmat idézett elő a városka zsidó lakosságában. Az ifjú futballista temetésén ezrekre menő tömeg vett részt.

Ne panaszkodjék lábizzadásról, inkább használjon PEDISAN lábsót mert csak az segít.

GRADO tengerifürdő

HÄNDLER-Pensio (Villa Lydia). Szigoruan orth. rituális konyha. — Saját metsző. — Mérsékelt árak. Bejegyezve a „Hamburger Verein für Rituelle Speisehäuser“-nél.

Mélyen leszállított áron **fest** tisztít, egyben ruháját molymentesíti **Cink Cluj**

Közgazdaság

Tőzsde

A piac változatlanul lanyha.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 június 30 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york	
		nyitás	zárt							
Zürich	3210-3220	—	—	491 1/2	3225	11044	13680	64987	1925	
Newyork	167-167 1/2	519 1/2	519 1/2	2545	167	57360	71040	3375	—	
London	810-812	252270	252250	12402	813	278475	3449 3/4	16392	48553	
Páris	660-670	2034	2034 1/2	—	657	2247 1/2	2731 1/2	13222	39150	
Milano	920-930	2882 1/2	2867 1/2	111 1/4	935	3165	3937	187 1/4	555 1/2	
Prága	490-496	1539	1538	—	497	169920	210450	—	296 1/4	
Budapest	2910-2920	9055	9050	—	2930	—	12377	58887	—	
Belgrád	—	913	913	—	302	1009	124887	5937 1/2	176	
Bukarest	—	310	310	1530	—	346	429	2035	60 3/4	
Varsó	—	58	5800	—	1800	6415	7920	37712	—	
Bécs	2350-2360	7307 1/2	7310	—	2358	8075	—	475 1/4	—	
Berlin	3950-3960	12310	12309	—	3975	13595	16837	79960	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 310, Páris 1530, Budapest 346, Bécs 42900, Prága 2035.

Export-Import

A bukaresti kereskedelmi és iparkamarához újabban az alábbi bejelentések érkeztek külföldi cégek részéről, amelyek külkereskedelmi összeköttetést óhajtának létesíteni romániai export-import és bizományi vállalatokkal:

„Crasso Cav. Orazio“, Livorno, Diano Karino (Olaszország), faolaj kereskedelmi cégekkel óhajt összeköttetést és egy speciális faolajvegyületeket ajánl.

„Gino Restanti & Co.“, Milano (Via Luciano Manara 22), béléxportörökkel keres kapcsolatot szalámi konfekcionálására.

„A. A. Cug. Perito“, Saponaria Fontanarossa, Catania (Spanyolország) bizományi céget keres saját gyártmányú speciális szappankészítményei számára.

„Perrino Orlando“, Palermo, Via Girolamo Ardirano 2, román gabonaexportörökkel keres kapcsolatot.

„Soc. An. Industri' a Cuoi Artistici“ Roma, Via Unberto 147, művészeti cikkeket árusító cégek cimeit kéri.

„Impressa Telefonica Nazionale“, Torino, Via Masseur 2, telefonkészülékek és alkatrészek áruházaival keres kapcsolatot.

„Fratelli Gabba“, Fiume, Via Della Pile 1, gabonaexportörökkel, magkereskedőkkel és gyógynövény-palánta cégekkel keres összeköttetést.

„I. Corrieri“, Milano, Via P. Mercanti 11, gabonaexportörökkel keres kapcsolatot.

„Enrico Cavallero“, Torino (Olaszország), Via Torirelli 61, romániai bizományi árukat keres.

„Cappellificio Capellaro Valta et Co.“, Andorino Biella (Olaszország), összeköttetést keres

szalmakalap és nyulszőrsapkaimportörökkel.

„Natala Caloggero Longo“ Messina, Via Trento 20 (Olaszország), gabonaexportőri cégtől bizományt vállal.

Borea Giacomo San-Remo, Corso Carlo Alberto, saját készítményű építőanyagot importál.

Rag. Carlo Piazza, Genova, Piazza San Siro 10/3, bizományi cég importőr, elsőrangú élelmiszer-árúkban, kémiai cikkekben stb.

Pietro Guerrieri, Volterra (Pisa, Italia), Romániába exportálna művészeti cikkeket alabástromból és márványból.

P. Ballarino & Figlio — Sassuolo — (Itália) saját gyártmányú gabonatisztító gépeit ajánlja.

Alberto Buono — Nápoly, Via Charlotte ai Cristallini 19 — Mindenfajta bőrkegtyűt exportál.

Michele Di Gemara — Torre Annunziata — Nápoly, élelmiszer paszta importörökkel keres.

Raoul Guidotti — Nápoly, Vico Concorchia 57, bizományosokat keres művirágok forgalomba hozatalára.

Dott. Lag. Corrado Valetano Róma, Via Cavour 124, bizományi megbízásokat vállal.

Endrico Mortara, Milano 106. — Via Lupetta 5. — bőryanagok exportálóival és olasz iparicikkek importálóival keres kapcsolatot.

G. Dibartolo, Genova, Via Sottoripa 57, bizományosokat keres férfi és női kalapok terjesztésére.

Alfredo Rampone, Torino 106, Via Saluzzo 44, (Italia) bizományt keres egész Olaszország részére, bányaalaj és paraffin eladására.

Pietro Dagnino, Torino 17, Corso Francia

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER“
SÖRÖK
 országosan elismert kiváló minősége

68 L., speciális bizományost keres „Italica“-télé borotvapenge eladására.

Pollmann & Weiss, Torino, Via Principessa Klotilde 22, pianínókat és villanyzongorákat exportál.

Kuchler et Co., Trieste, Postafiók 35, tökmag exportörökkel keres.

Megalakult az országos szeszszindikátus. Bukarestből jelentik: Az új szesz törvény, mint ismeretes, előírja a szesztermelőknél egy szindikátusba való tömörülését. A szeszszindikátus megalakulására tömegesen mentek fel egész erdélyből és Bánságból a szeszgyárosok Bukarestbe. Az előértekezlet 28-án volt, míg a nyilvános alakuló gyűlést 29-én tartották meg. A tárgysorozat ismertetésére visszatérünk.

I. osztályú használt

chamotte téglá

egész, fél és negyed darabokban, készlet körülbelül 20,000 kgr.

eladó.

Nitrogénművek, Diciosmartin

הכורה מחזיקי תורה והברה משנית דק"ק סיניעטה

קאנקורו

צוואלגע פענוצניערונוג אונזערעם בעל תפילה ומנד זוכען וויר פיר זאָרטיגער בעזעצונג איינען טיכטיגען בעל תפילה ת"ח וויש מיט אנגענעהמער שטימע דער אויך פאָהן איז דען מנד-פאָסטען אין אונזערעם בית המדרש צו פֿערזעהן. דיעיעניגען וועלכע מיט משוררים פֿאַרבעטען קאַנטען ווערדען בעפֿאַרצוגט. געהאלט לויט פֿעראַינבאַרונג. פֿרייע וואָהנונג אונד אוועקלע נעבענאיינקאַממען. רעפֿעקטאָנען וואַללען איהרע פֿאַפֿערטע מיט אַננאָבע דעם אלטערס אונד פֿאַמיליענשאַנדעם וויא אויך מיט ביישלוס איהרער צייגניס-פֿאַפֿיען איבער איהרער בוהערענען טראַגיקייט אן געפֿער-טיגמעס געמיינדעפֿרעזעס איינזענדען. רייזעפֿעזען ווערדען נור דען אַקצעפֿטירטען פֿערטיגטען.

Leopold Jozovits Preses, Sighetul Marmatiei

Öné a siker, ha alkalmazodik a valóhoz. A mai ember alapja a tudás, enélkül ki van rekesztve az életből. Az Ex Libris havi könyvismertető folyóirat biztos tájékoztatást nyújt a kultura haladásáról. Rendelje meg azonnal Lepage-nál, Kolozsvár. Próbaszám 20 lei.

UJ KELET
 KÖNYVOSZTÁLYA
 Ciuj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,
 amiket mindenkinek o lvasnt kell:

Hatvany Lajos: Urak és Emberek I-II. 510
 Maxim Gorkij: Az Artomonovok..... 230
 Kosztolányi Dezső: Édes Anna 250
 St. Zweig: Ámok 250
 Zsolt Béla: Házassággal végződik 320
 Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai 160

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —
 Kitűnő jegyzetek.

27 július 1

örötni

e ki a szovjet-
 ják a fogana-
 de egy biz-
 elépjenek. Ez

várnak

számunkban
 a külföldi piaco-
 abonakereskedé-
 yiségben felrak-
 nek kedvezőtlen-
 rak kialakulását.

külföldi államok
 let, azonban ki-
 sulyu buzában
 ország és Olasz-
 hillinges árban
 ban ab Marseille-
 és alig felel
 ak.

hoz beérkezett
 ü buzára van
 fog állani a
 re megkönnyi-
 versenyképessé

egfutamodik.
 kban, a Pata-
 n megtámadta
 ri magánzót.
 dótól, hanem
 rében lekapta
 ismeretlen a
 közeledő járó-
 corpus delicti
 resan komiszár
 lap segítségé-
 ni.

ersenyé. Va-
 nagy medencé-
 leli uszóverse-
 vezés történt.
 a és vezetője:
 orgalommal ké-
 ar fejlődő uszó-
 bben az evben.

játék köz-
 nóból jelentik:
 n a futballmér-
 amelynek egy
 A Makkabbi
 első féldőben.
 tt, a küzdelem
 evü játékosai és
 re mindketten a
 ekvő Gisselko-
 yba-főbe verni,
 ot csupán a já-
 zása mentette
 . A 19 éves
 a földön fekke
 osi intervenció
 ragikus halála
 zsidó lakosságá-
 rekre menő tö-

ól, inkább
 N lábsót

ifüldő
 ST-nél
 szigoruan orth.
 Mérsékelt árak.
 Rituelle Speise-

Cluj

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Intelligens, katonamentes kereskedelmi tisztviselő, tökéletes német-magyar levelező, továbbá könyvelésben gyakorlattal és szép folyóírással rendelkező strazista, tökéletes német, magyar, lehetőleg román nyelvtudással, azonnali belépésre, Brassó melletti nagyobb textilvállalatnál kerestetik. Részletes ajánlatokat fizetési igénnyel referenciákkal és fényképpel — Jövő — jelígen ezen lap kiadóhivatala továbbít. 2862

Algyógyfürdőn ritualis konyhát vezeték. Tessler, ort. sakter.

Barzel
fierarie
vasüzlet

Cluj-Kolozsvár
P. M. Viteaz 13.

Telefon
10-43

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségök

Nemcsak a

kereskedőknek,

hanem az

iparosoknak

gyárosoknak

is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvostályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincal No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. Saját tőkét 77 millió lej. — Affiliált intézetei: Torda-aranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Aruraktárai a vasut mellett.

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM“ Kun, Cluj,

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárúk
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth
érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos főrabbi: **Mareh Jecheskel** életéről és családjának elágazásáról a mai napig. Egyben felöleli az egykorú erdélyi zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel
Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hiehler:

Der Sohn des Moses Mautner
Regényes történet a bécsi zsidók életéből.

Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek
(Két kötetben.) Regény a 18-19. század magyar zsidóinak életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában

Zsák és ponyva

eladás és kölcsönzés.

Kárpitos kellékek, zsinegek, kertinyók, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

Hölgyeim kalap-ujdonságok

Megérkeztek a legszébb tavaszi

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3 sz. (Wesselényi u.)
MOSKOVITS-salonba Hátul az udvarban. Átalakítások legelőnyösebben olcsón készülnek

Szováta fürdőn a múlt évben megnyitott s kitűnően bevált **uri panzio** a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már

junius havában megnyílik.

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné,** főrabbiné, Dicsőszentmárton

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilolt és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárúk
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Tennis nadrág 500 L.

Vászon-öltönyök

Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-ajándéku. 10 zsidótárgyú könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gölusz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lei helyett)..... 50

Az olcsó könyvespórt és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvostályában

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. B. L. Pop (Brassai-utca)

Telefon:
Szerk. és kiadóhiv. 9-77

Sz. N. Sz. — — —

Egyes szám ára p. advaron és vidéken Bukarestben is

1927 július 2 Sz

Fildermann d... ismét a közérdek... dést: melyik pá... mostani választás... hasem itéltük me... rint, mert nem t... küzdő felek egy... kor országos be... foglalunk, sohas... érdekek, mi egy... zajló eseményeke... irányul: Románi... temes érdekeire... azt állítja, hog... pártnak sem, a... hogy szenvedélye... szág és a zsidósá... keinek szempontj... nyájunk számára... Fildermann d... ben többször is... a realitások m... érve amellet, b... szavazzon, mert... kézzelfogható va... többi pártok bá... ér semmit, mert... amellyel ígerte... egy realpolitik... ábrándok után. A... ha reális eredm... mond — nyole... parasztpártnak... hogy ez a szöve... a zsidóságra, me... duli hatalom a... pártszempont, v... ben érvényesülh... liberálisok mege... Fildermann d... vetni és ezért... Vizsgáljuk meg... ez a realpolit... figyelemmel len... fél, akivel szöve... delkezik-e azzal... garanciáját képe... teteleit be fogja... olyan szolid és... amely reményt... átmeneti és mu... van szó, hanem... képviselt érdeke... nem kevésbé fo... nyújt-e a szerz... multbeli magata... vállalt kötelezet... ugyan be is fog... zül bármelyik k... szerződés és pal... kedvező, — me... nak vagy gyak... Ami az első... szerint valóban... nagyobb politik... kerülnek kormá... tértől úgy mo... ahogy éppen n... alapra épült fe... alapját egy de... delkező államba... ország és a s... Addig, amíg va... rendszer mellet... zalma az egyet... hatalom támasz... misíthatják ugy...